

Замима
ба қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «__» _____ соли 20__, №__

Созишномаи генералӣ
байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Федератсияи иттифоқҳои касабии
мустақили Тоҷикистон ва Иттиҳодияи корфармоёни Ҷумҳурии Тоҷикистон
барои солҳои 2024-2026

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Федератсияи иттифоқҳои касабии мустақили Тоҷикистон ва Иттиҳодияи корфармоёни Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - Тарафҳо) Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Стратегияи миллии рушд барои давраи то соли 2030, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Низомномаи Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Дар бораи тасдиқи Низомномаи тартиби таҳия ва бастании созишномаҳои генералӣ, соҳавӣ ва минтақавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро ба роҳбарӣ гирифта, бо мақсади риояи қатъии қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ, дарёфти ризоияти ҷамъиятӣ, суботи иҷтимоӣ, ҷалби теъдоди ҳарчи бештари аҳолии қобили меҳнат ба меҳнати арзанда, қоҳиш додани сатҳи бекорӣ ва баланд бардоштани сатҳи некуаҳволии аҳоли, афзоиши ҳиссаи шуғли расмӣ, таъмини стандартҳои ҳади ақалли иҷтимоӣ, ҳифзи ҳуқуқ ва манфиати муҳочирони меҳнатӣ, баланд бардоштани кафолатҳои иҷтимоии шаҳрвандон, таъмини ҳифзи иҷтимоии гурӯҳҳои осебпазири аҳоли, зиёд кардани даромади кормандон вобаста ба муътадил гардидани вазъи иқтисодӣ, Созишномаи генералӣ байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Федератсияи иттифоқҳои касабии мустақили Тоҷикистон ва Иттиҳодияи корфармоёни Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2024-2026 (минбаъд - Созишномаи генералӣ)-ро ба имзо расониданд.

2. Дар музокирот Тарафҳо чихати амалӣ намудани вазифаҳо ва самтҳои зерин ба мувофиқа омаданд:

- шарикии иҷтимоӣ;
- сиёсати иқтисодӣ;
- музди меҳнат, даромадҳо ва сатҳи зиндагии аҳоли;
- рушди бозори меҳнат ва шуғли пурмаҳсул;
- ҳифзи иҷтимоӣ, кафолатҳо ва суғуртаи иҷтимоӣ;

- ҳифзи меҳнат, бехатарии саноат ва экологӣ;
- рушди соҳаи сайёҳӣ ва ҳунармандӣ;
- муҳочирати меҳнатӣ.

3. Ҳамзамон Тарафҳо ба мувофиқа расиданд, ки чаласаҳои Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣю меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон на камтар аз як маротиба дар ним сол гузаронида шуда, инчунин:

- пешниҳоди маълумот аз чараҳои иҷроӣ уҳдадорӣҳои қабулгардида ва ҳифзи манфиатҳои иҷтимоӣю меҳнатии шахрвандон мутобиқи нақшаи чорабиниҳо оид ба амалигардонии Созишномаи генералӣ ба Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣю меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин гардад;

- тавассути телевизион ва воситаҳои ахбори омма барномаҳои махсус (мизҳои мудаввар) оид ба самтҳои асосии Созишномаи генералӣ ва раванди амалигардонии он таҳия гардад;

- мониторинги рафти амалигардонии созишномаҳои соҳавӣ, минтақавӣ ва пешниҳод намудани маълумот барои баррасии ин натиҷаҳо дар чаласаҳои комиссияҳои сетарафа мунтазам гузаронида шавад;

- фаъолияти комиссияҳои сетарафа дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ҷоннок карда шавад.

2. ШАРИКӢИ ИҶТИМОӢ

4. Амалӣсозии принсипи мувофиқаи манфиатҳои кормандон, корфармоён, давлат ва тақсимоли масъулияти иҷтимоиро байни субъектҳои асосии иқтисодӣ барои таъмини зиндагии шоистаи аҳолии кишвар ҳамчун самти стратегӣ рушди шарикӣ иҷтимоӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намуда, Тарафҳо зарур мешуморанд, ки ҳангоми қабули қарорҳо оид ба масъалаҳои асосии рушди иҷтимоӣ ва иқтисодӣ, имкониятҳои шарикӣ иҷтимоӣ дар соҳаи меҳнат пурра истифода ва танзими муносибатҳои меҳнатӣ таъмин карда шавад, инчунин иҷроӣ уҳдадорӣҳои дар Созишномаи генералӣ пешбинишударо қафолат медиҳанд.

5. Тарафҳо эътироф мекунанд, ки ҳадафи асосии Созишнома ҳамоҳангсозии манфиатҳо ва имкониятҳои иҷтимоӣю иқтисодии тарафҳои муносибатҳои меҳнатӣ ва бо ин васила пешгирӣ намудани муноқишаҳои ҷиддӣи меҳнатӣ, баланд бардоштани некуаҳволии аҳоли ва амнияти иҷтимоӣи коргарон тавассути баланд бардоштани самаранокии иқтисоди Тоҷикистон ва ҳавасмандгардонии талаботи дохилӣ мебошад.

6. Тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки ҷиҳати баланд бардоштани нақши комиссияҳои сетарафа тадбирҳоро амалӣ намуда, фаъолияти зеринро таъмин намоянд:

- лоиҳаҳои санадҳои қонунгузорӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии дигар дар соҳаи меҳнат, инчунин ҳуҷҷатҳо ва маводди барои муҳокимаи онҳо зарурӣ пеш аз пешниҳод шудан ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои баррасӣ ба шарикони сечониба фиристода шаванд;

- Тарафҳо барои ноил гардидан ба он ки лоиҳаҳои қонунҳои марбут ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қонунгузорӣи меҳнат аз ҷониби

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолати мавҷуд будани мавқеи мувофиқашудаи Тарафҳо ба Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шаванд, инчунин санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи меҳнат ва муносибатҳои иқтисодии дигари бевосита бо онҳо алоқаманд дар ҳолати мавҷуд будани мавқеи мувофиқашудаи Тарафҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шаванд.

7. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии танзими муносибатҳои иҷтимоӣ муҳнатӣ тавассути шартномаҳои коллективӣ Тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки:

- мониторинги раванди бастанӣ созишномаҳо дар сатҳи соҳавӣ, минтақавӣ, инчунин фаъолияти мақомоти шарикӣ иҷтимоиро амалӣ намоянд;

- ба рушди танзими муносибатҳои иҷтимоӣ муҳнатӣ тавассути шартномаҳои коллективӣ дар ташкилотҳо, новобаста аз шакли моликияти онҳо, мусоидат намоянд;

- ба рушди шарикӣ иҷтимоӣ дар муассисаҳои давлатӣ, корхонаҳои воҳиди давлатӣ, ширкатҳои давлатӣ ва ташкилотҳои давлатии дигар мусоидат намоянд;

- бо мақсади боло бурдани ҳавасмандии корфармоён барои иштирок дар низомии шарикӣ иҷтимоӣ, аз ҷумла ташаккули низомии ягонаи ассотсиатсияҳои корфармоён - иштирокдорони шарикӣ иҷтимоӣ, инчунин оид ба ташаккули механизми амалисозии меъёрҳои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иттиҳодияҳои корфармоён» пешниҳодҳо омода кунанд;

- талаботу меъёрҳои, ки дар Барномаи амали иттифоқҳои касаба барои солҳои 2020-2027 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ гардидааст, риоя ва амалӣ намоянд;

- концепсияи ислоҳоти музди меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ намоянд;

- ба тавсеаи созишномаҳои минтақавӣ, соҳавӣ ба ҳамаи корфармоён ва кормандон мусоидат намоянд.

8. Тарафҳо ба мувофиқа расиданд, ки:

- мониторинг ва корҳоро оид ба чиҳати омӯхтан ва паҳн намудани таҷрибаи комиссияҳои сетарафаи минтақавӣ оид ба танзими муносибатҳои иҷтимоӣ ва меҳнатӣ гузаронида, ба рушди низомии шарикӣ иҷтимоӣ ва институтҳои он дар сатҳи минтақавӣ ва соҳавӣ мусоидат намоянд ва тавсияҳо оид ба баланд бардоштани самаранокии кори ин комиссияҳоро омода намоянд;

- меъёрҳо ва муқаррароти қонунгузори меҳнатро мутобиқи шароитҳои тағйирёбандаи иқтисоди муосир такмил диҳанд;

- ба ташкили комиссияҳои доимии танзими муносибатҳои иҷтимоӣ ва меҳнатӣ дар ҳама сатҳҳои шарикӣ иҷтимоӣ мусоидат намоянд.

9. Тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки:

– тамоми чораҳои аз онҳо вобастаро баҳри ҳалли баҳсҳои меҳнати коллективӣ андешида, ба қонуншиканиҳо дар соҳаи муносибатҳои меҳнатӣ муқовимат кунанд;

– фаъолияти санҷишию назоратиро, аз ҷумла дар асоси барҳам додани фаъолияти назорати такрорӣ аз ҷониби мақомоти назоратӣ, дақиқ кардани рӯйхати санадҳои меъёрии ҳуқуқии дорои талаботи ҳатмӣ, ки риояи онҳо ҳангоми амалисозии назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат арзёбӣ карда мешавад, тақмил диҳанд;

– дар ҳолатҳои зарурӣ тағйиру иловаҳоро ба Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор» ворид намоянд;

– таҷрибаи ташкили арбитражҳои меҳнатиро дар назди комиссияҳои сетаарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ барои баррасӣ ва ҳалли баҳсҳои меҳнати коллективӣ ҷамъбаст ва тавсеа диҳанд;

– низомномаи намунавӣ оид ба арбитражи меҳнат (оинномаи намунавии арбитражи меҳнатӣ)-ро таҳия намоянд;

– ба барномаҳои намунавии асосии таълимӣ фан (модул)-и «Танзими муносибатҳои иҷтимоӣ ва меҳнатӣ дар заминаи шарикӣ иҷтимоӣ» - ро дохил намоянд.

10. Тарафҳо риояи меъёрҳои қонунгузорӣ ва қоидаҳои байналмилалӣ умумиэътирофшударо вобаста ба даҳолат накардан аз ҷониби якдигар ба фаъолияти иттифокҳои касаба (иттиҳодияҳои онҳо) ва ассотсиатсияҳои корфармоён қафолат медиҳанд, ба таъсис ва фаъолияти ташкилотҳои иттифокҳои касаба ва корфармоён даҳолат намекунанд ва барои таъмини гузаронидани мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаққи узвияти иттифокҳои касаба ҳамзамон бо пардохти музди меҳнат мусоидат мекунанд.

11. Тарафҳо доир ба ин масъалаҳо машварат менамоянд:

– ворид намудани тағйирот ба заминаҳои ҳуқуқии танзими шартномавӣ коллективӣ муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ, аз ҷумла дар асоси омӯхтани таҷрибаи ҷаҳонӣ ва дар ҳолати зарурӣ омода намудани пешниҳодоти даҳлдор;

– тавсеаи созишномаҳо, хусусиятҳои танзими шартномавӣ коллективӣ муносибатҳои меҳнатӣ дар соҳаҳо, ташкилотҳои ширкатҳои хориҷе, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд ва дар субъектҳои соҳибкорӣ хурд;

– муайянсозии соҳтор ва мазмуни созишномаҳо ва шартномаҳои коллективӣ, тақмили механизми назорати иҷроӣ онҳо, инчунин дар ҳолати зарурӣ омода намудани тавсияҳо ва пешниҳодҳо ба қонунгузорӣ;

– таъмин намудани масъулияти Тарафҳо ҳангоми бастанӣ шартномаҳои коллективӣ, созишномаҳо доир ба ҳалли баҳсҳои меҳнати коллективӣ, инчунин дар ҳолати зарурӣ омода намудани пешниҳодҳо дар бораи ворид намудани тағйирот ба қонунгузорӣ;

– таъсиси арбитражҳои меҳнатӣ дар назди комиссияҳои сетаарафа оид ба танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ;

– такмили таъмини ҳукуқи кормандони мавсимӣ дар доираи созишномаҳо ва шартномаҳои коллективӣ ва дар ҳолати зарурӣ омода намудани тавсияҳо.

12. Тарафҳо ба рушди муносибатҳо бо Ташкилоти Байналмилалии Меҳнат мусоидат намуда, амалисозии Барномаи ҳамкорӣ байни шарикони сетарафаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ташкилоти Байналмилалии Меҳнатро оид ба меҳнати арзанда барои солҳои 2020-2024-ро таъмин мекунанд.

13. Тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки ҳар сол ҷиҳати омода намудани гузоришҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба Бюрои Ташкилоти Байналмилалии Меҳнат пешниҳод мегарданд, машваратҳо гузаронанд.

14. Тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки оид ба таблиғи ҳадафҳо ва принципҳои меҳнати арзанда дар доираи тавсияҳои Ташкилоти Байналмилалии Меҳнат чорабиниҳоро амалӣ намоянд.

15. Тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки оид ба омода кардани пешниҳодҳо барои тасдиқи имконпазири конвенсияҳои Ташкилоти Байналмилалии Меҳнат аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин баррасии масъалаҳои марбут ба тасдиқи онҳоро дар Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ машваратҳо гузаронанд.

16. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сифат ва сатҳи зиндагии аҳолиро мутобиқи нишондиҳандаҳо мунтазам назорат мекунад ва ҳар сол як маротиба ба Комиссия оид ба динамикаи нишондиҳандаҳои асосии иҷтимоӣ иқтисодии назорати сатҳу сифати зиндагии аҳоли иттилоъ медиҳад.

17. Мақомоти омор ба иттифоқҳои касаба ва ассотсиатсияҳои корфармоён маълумоти омориро, ки барои гузаронидани гуфтушунид зарур аст, дар ҳаҷм ва муҳлати зарурӣ ройгон пешниҳод мекунанд.

18. Бо мақсади инъикоси фаъолияти Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷараёни амалигардонии Созишномаи генералӣ, Тарафҳо мунтазам дар воситаҳои ахбори омма интишор намудани маводди марбут ба рушди шарикии иҷтимоӣ ва масъалаҳои муносибатҳои иҷтимоӣ ва меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро таъмин мекунанд.

19. Дар ҷаласаҳои комиссияҳои сетарафаи минтақавӣ дар шаш моҳ як маротиба маълумоти пешниҳоднамудаи Тарафҳо оид ба рафти иҷрои созишномаи минтақавии дахлдор баррасӣ мегардад.

20. Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар сол иҷрои муқаррароти Созишномаи генералиро баррасӣ мекунад.

21. Тарафҳо барои мусоидат ҷиҳати огоҳ намудани шахрвандон аз чорабиниҳои баргузорнамуда ба мувофиқа меоянд.

3. СИЁСАТИ ИҚТИСОДИ

22. Тарафҳо ҷиҳати ноил гардидан ба рушди иқтисодӣ, таҳкими вазъи иқтисодӣ ва молиявии соҳаҳои он амалӣ намудани тадбирҳои зеринро зарур мешуморанд:

1) дар соҳаи буҷету андоз ва сиёсати нарх:

– чораандешӣ чихати истифодаи самаранок ва мақсадноки маблағҳои бучетӣ ва пешгирии хароҷоти дуҷумдараҷа дар сурати иҷро нагардидани нақшаи даромади бучети давлатӣ, инчунин таҳкими ҳамкориҳо бо созмонҳои байналмилалӣ молиявӣ дар самти ҷалби бештари маблағҳо барои дастгирии бучети давлатӣ;

– афзоиш додани маблағҳои фондҳои захиравӣ, ба монанди фонди стабилизатсионӣ оид ба рушди иқтисодиёт;

2) дар соҳаи беҳтаргардонии фаъолияти сармоягузорӣ ва рушди соҳибкорӣ:

– тақвият бахшидани корҳо оид ба пешниҳод намудани қарзҳои ипотекаӣ бо фоизи дастрас чихати ҳавасмандгардонии пасандозгузoron ва паст намудани фоизи қарзҳои ба соҳаҳои мухталифи иқтисодиёт, махсусан, ба соҳибкорӣ истеҳсолӣ пешниҳодшаванда;

– мукамалгардонии заминаи ҳуқуқии дастгирӣ ва рушди соҳибкорӣ, фароҳам овардани шароит барои дастрасӣ ва баромади субъектҳои соҳибкорӣ ба бозорҳои байналмилалӣ мол, кор ва хизматрасониҳо;

– рушди соҳибкорӣ хурд дар деҳот ва ноҳияҳои кӯҳӣ ҷумҳурӣ дар асоси истифодаи ашёи хоми маҳаллӣ ва коркарди маҷмуии маҳсулоти кишоварзӣ;

– ҷорӣ намудани низоми стандартҳои байналмилалӣ сифат дар корхонаҳои саноатӣ чихати беҳтар намудани сифати маҳсулоти истеҳсолшаванда;

– сода намудани расмиёти сертификатсиякунонии молу маҳсулоти ҳатман сертификатсияшаванда;

– тафтиш (санҷиш)-и принципҳо ва қоидаҳои шахрсозӣ (таҷдид ва сохтмони нав, манбаъҳои марказонидашуда ва мустақили хоҷагиҳои коммуналӣ, назорати риояи қоидаҳои беҳатарӣ, аз нигоҳи истифодаи энергияи самаранок ва ба заминларза тобовар);

– беҳтар намудани фазои сармоягузориву соҳибкорӣ, махсусан, сармоягузорӣ мустақим, таъмин намудани иҷрои кафолату имтиёзҳо ва чораҳои дастгирии давлатӣ, ҳавасмандгардонӣ ва қардонии соҳибкорон, инчунин рушди инфрасохтори сармоягузориву соҳибкорӣ;

– дастгирӣ намудани ташаббусҳои созандаи соҳибкорону сармоягузoron ва ҳал намудани масъалаҳои вобаста ба фаъолияти онҳо ва бартарардани мушкилоту монеаҳои ҷойдошта;

– ба таври васеъ истифода бурдани фаългардонии сармоягузорӣ дар шароити таҳаввулоти босуръату пешгӯйинашавандаи иқтисоди ҷаҳонӣ, рақобатҳои шадид барои дастрасӣ ба захираҳо ва пайомадҳои тағйирёбии иқлим;

– васеъ ҷорӣ намудани механизми маблағгузорӣ фондҳои махсус дар самти татбиқи «лоиҳаҳои сабз», аз ҷумла, барои роҳандозии барномаву лоиҳаҳои мақсадноки рушди «иқтисоди сабз» бо дарназардошти «энергияи сабз» дар кишвар;

– чалби «маблағгузори сабз» барои татбиқи лоихаҳо дар корхонаҳо ва соҳаи саноат ва инфрасохтори кишвар, хусусан, лоихаҳои дорои аҳаммияти экологӣ ва озӯқаворӣ;

– таъсиси грантҳои президентӣ барои густариши ғаболнокии соҳибкорию занону бонувон;

– таъмини иртиботи донишҳои касбӣ ва малакаи амалӣ (ташаққули стандартҳои таълимӣ ва касбӣ аз рӯйи ихтисосҳои гуногун бо чалби ташкилотҳо, пешбурди чараҳои таҳсилот бо истифода аз иқтидорҳои корхонаҳои азим, ташкили майдончаҳои истеҳсоли таълимӣ);

3) дар соҳаи ислоҳот ва суботи иқтисодии миллӣ:

– мусоидат дар анҷом додани кашфиёту ихтироот, ҷорӣ намудани усулҳои инноватсионии гузаронидани таҳқиқоти илмӣ ва техникаву технологияҳои муосир дар рушди минбаъдаи иқтисоди миллӣ;

– таҳия ва андешидани тадбирҳо оид ба дастгирии давлатии молистеҳсолкунандагони ватанӣ, тақмил додани заминаи меъёрии ҳуқуқӣ оид ба воридоти ашёи хом барои корхонаҳои ватанӣ;

– таҳия ва тақмили санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавӣ чиҳати дастгирӣ ва муайянкунии афзалияти иштироқи молистеҳсолкунандагони ватанӣ дар тендерҳо (фурӯш ва хариди мол, кор ва хизматрасонӣ);

– баргараф намудани сатҳи пасти худтаъминкунии озӯқаворӣ, баланд бардоштани дараҷаи амнияти озӯқаворӣ ва беҳтар кардани сифати маҳсулоти озӯқа;

– баланд бардоштани самаранокии соҳаҳои коркарди маҳсулоти ватанӣ бо чалби технологияву таҷҳизоти муосир ва воситаҳои асосӣ;

– рушди низоми миллии воридотивазкунии интиҳобӣ, пеш аз ҳама, дар соҳаи комплекси агросаноатӣ (коркарди маҳсулоти меваю сабзавот ва зиёд кардани истеҳсоли он);

– беҳгардонии вазъи коркарди аввалияи ашёи хом дар соҳаҳои саноат ва кишоварзӣ;

– бунёди корхонаҳои хурду миёнаи дӯзандагӣ, истеҳсоли қолинҳои дастбоф, масолеҳи сохтмонӣ, коркарди пашм, пӯст, пилла, меваю сабзавот, аз ҷумла ангур барои истеҳсол намудани нӯшиданиҳои ташнашикан;

– ислоҳоти баҳши кишоварзӣ тавассути ҷорӣ намудани усулҳои нави соҳа, ба монанди боғҳои интенсивӣ, суперинтенсивӣ ва обёрии қатрагӣ бо роҳи қабули Барномаи давлатӣ дар соҳаи ташкили боғҳои интенсивӣ, суперинтенсивӣ ва обёрии қатрагӣ дар заминҳои лалмӣ;

– афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, беҳтар намудани ҳолати мелиоративии заминҳо ва таҷдиду барқарорсозии иншооти обёрӣ, пешниҳод намудани лоихаи барномаи давлатии азхудкунии заминҳои нави обёришаванда ва барқарорсозии заминҳои аз гардиши кишоварзӣ берунмонда барои давраи миёнамуҳлат;

– дарёфти захираҳои мавҷудаи канданиҳои ғоиданок ва таъсис додани корхонаҳои истеҳсоли нуриҳои минералӣ дар кишвар;

- баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои заминӣ об ва инсонӣ дар асоси беҳтар намудани ҳолати мелиоративии заминҳои кишоварзӣ ва таъмини шуғли пурмаҳсул барои аҳолии деҳот;
- таҳияи лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи барномаи вусъатдиҳии технологияҳои камарзиши сарфакунии об»;
- гузариш аз намуди зироати мономаданият ба гуногуннамудӣ ва гуногуннавӣи биологии агрономӣ, ҷорӣ намудани зироатҳои имконпазир (ба хушкӣ ва касалиҳо тобовар);
- баланд бардоштани иқтидорҳои тавлиди неруи барқ ва зиёд намудани ҳаҷми содироти неруи барқ;
- бунёди неругоҳҳои ҳароратӣ ва истгоҳҳои офтобӣ дар минтақаҳои кӯҳӣ (аз шабақаҳои барқӣ дар масофаи дур қарордошта) ва дар шимоли кишвар;
- таъсис додани низоми ягона ва мутамаркази биллингӣ, насби ҳисобкунакҳои зеҳнӣ ва ба ин васила то сатҳи 9 дарсад паст намудани талафот ва ҷамъоварии пурраи маблағи барқи истифодашуда, инчунин истифодаи самараноки захираҳои мавҷудаи соҳа;
- дурнамои рушди энергетикаи ҳидрогенӣ;
- дар се соли минбаъда барои бо шуғл таъмин намудани аҳоли бо мақсади таъсис додани 30 парки технологӣ ва минтақаи саноатӣ дар шаҳру ноҳияҳои дурдасти мамлакат;
- истихроҷу коркарди металлҳои ранга аз конҳои муайяншуда, аз ҷумла сурма, литий, волфрам, никел ва дигар металлҳо, барномаи азхудкунӣ ва дар дохили мамлакат то маҳсулоти ниҳоӣ коркард намудани онҳо;
- таҳия намудани стратегияи миллии рушди истеҳсоли коркарди пахта ва саноати нассочӣ бо мақсади истифодаи пурраи имкониятҳои кишвар дар самти рушди саноати сабук;
- дар се соли минбаъда бунёд кардану ба қор андохтани маҷмааҳои коркарди ниҳонии нахи пахта бо ҷалби сармоя ва татбиқи лоиҳаҳои шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ;
- таъмин намудани фаъолияти пурсамари корхонаҳои саноатии давлатӣ ва хусусии аз қор бозмонда ё нопурра фаъолияткунанда дар кишвар;
- таъсис додан ва ба қор андохтани корхонаҳои муосири истеҳсоли доруворӣ, коркарди васеи гиёҳҳои шифобахш ва аз лиҳози экологӣ тозаӣ ватанӣ ва минбаъд боз ҳам зиёд намудани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти доруворӣ бо ҷалби сармояи мустаким;
- истихроҷ намудан ва то маҳсулоти ниҳонии сохтмон коркард кардани сангҳои ороишӣ ва содироти онҳо ба хориҷи кишвар ва бунёди корхонаҳои гачсанг;
- риояи ҳатмии қоидаву меъёрҳои шахрсозӣ, истифодаи васеи унсурҳои меъморӣ милливу замонавӣ, технологияҳои муосир ва масолеҳи сифатноки сохтмон ҳангоми бунёди иншоотҳо;
- баланд бардоштани сатҳу сифати хизматрасониҳои соҳаи авиатсияи граждани ва таъмин намудани рақобатнокии он;

– рушди соҳаи алоқа, баҳусус, таъмин намудани суръати баланди Интернет ва дастрас будани нархи он барои рушди иқтисоди рақамӣ, зехни сунъӣ, таъмин намудани амнияти иттилоотӣ, ҷалби сармоя ва ташкили паркҳои технологиву инноватсионӣ;

– беҳтар намудани сифати хизматрасониҳо, паст кардани арзиши хизматрасониҳои алоқаи мобилӣ ва Интернет ва дастрас гардонидани Интернет ба баландсуръат дар тамоми минтақаҳои кишвар, аз ҷумла шаҳру ноҳияҳои дурдаст.

4. МУЗДИ МЕҲНАТ, ДАРОМАДҲО ВА САТҲИ ЗИНДАГИИ АҲОЛӢ

23. Тарафҳо дар давраи пешомада таҳия ва амалисозии тадбирҳоро, ки ҳуқуқи кормандон ба меҳнати арзанда, баланд бардоштани сатҳи музди меҳнати воқеӣ, тақмили сиёсати даромад ва баланд бардоштани сатҳи зиндагии аҳолиро таъмин менамояд, зарур мешуморанд. Бо ин мақсад, Тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки:

– оид ба таҳияи пешниҳоди мувофиқашуда доир ба низоми музди меҳнати соҳавӣ (мувофиқсозии дастурамалҳо ва тартиби пардохти музди меҳнат) машваратҳо гузаронанд;

– доир ба таъминоти илмию методӣ ва методии ташкили меъёрбандии меҳнат ва омӯзонидани мутахассисон оид ба меъёрҳои меҳнат корҳоро ба сомон расонанд;

– тадбирҳои пешбиниамудаи қонунгузори меҳнатро, ки ба пешгирии қарздорӣ аз музди меҳнат нигаронида шудаанд, амалӣ намуда, ҷиҳати пардохти саривақтӣ ва пурраи музди меҳнат дар ташкилотҳои ҳамаи шакли моликият чораҳои иловагӣ андешанд;

– дар амалисозии чораҳо ва механизмҳои ҳифзи ҳуқуқҳои моддии кормандон дар ҳолати муфлисшавӣ (ғайриқобили пардохт будан)-и корхона, аз ҷумла дар асоси принципҳои суғуртақунонӣ, захирақунии маблағҳои мутамарказ ё ғайримутамарказ, аз қабилҳои ташкили фондҳои захиравии музди меҳнат мусоидат намоянд;

– фаъолияти марбут ба пардохти қарзи музди меҳнат, пардохти рухсатиҳо, пардохтҳо ҳангоми аз кор озод шудан ва пардохтҳои дигар, ки ба корманд тааллуқ доранд, ҳамоҳанг сохта, аз ҷумла ҷалби иттифоқҳои касаба ва иттиҳодияҳои соҳавии корфармоёнро барои иштирок дар ҷаласаҳои комиссияҳои сетарафа оид ба қарздории музди меҳнат ҷалб намоянд;

– ҷиҳати пешгирии нобаробарии андозаи музди меҳнати кормандон - шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар корхонаҳои муштарак ва хориҷии ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият менамоянд, чораҳои қатъӣ андешанд;

– бо мақсади фарогирӣ ба суғуртақунонии иҷтимоӣ, ҷиҳати ба танзим даровардани сатҳи музди меҳнат ва даромадҳои кормандони соҳаи кишоварзӣ (ҷадвали тарифӣ) ва соҳибқорони инфиродӣ, ки тибқи патент фаъолият доранд, чорабиниҳо гузаронанд;

- имтиёзҳо ва афзалиятҳои иловагиро ба ташкилотҳо, корфармоён (моликон), ки ҷойҳои кории иловагӣ ташкил карда, аз меҳнати маъюбон, занон, ҷавонон, аз ҷумла наврасон, истифода менамоянд, муқаррар созанд;
- ҳаҷми иловапулиҳои хусусияти ҷубронидошта, ки андозаи ҳадди ақалли онҳоро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, зиёд намоянд.

5. РУШДИ БОЗОРИ МЕҲНАТ ВА ШУҒЛИ ПУРМАҲСУЛ

24. Тарафҳо бо мақсади рушди бозори меҳнат ва тавсеаи шуғли пурмаҳсул амалӣ намудани тадбирҳои зеринро хатмӣ мешуморанд:

- мунтазам гузарондани таҳқиқоти навбатии қувваҳои корӣ дар асоси методологияи Ташкилоти Байналмилалӣ Меҳнат;
- таъсиси ҳарчи бештари ҷойҳои кории доимии пурмаҳсул;
- таҳияи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мусоидат ба шуғли аҳоли» дар таҳрири нав;
- пешгирии нобаробарии хусусияти гендеридошта дар баҳши шуғлноки ва барҳам додани зиёдшавии истифодаи меҳнати кӯдакон;
- ҷорӣ намудани ҳисоботдиҳии фаврӣ оид ба баҳодиҳии вазъи бозори меҳнат (ҳар семоҳа бо инъикоси равандҳои таъсис ва барҳамдиҳии ҷойҳои корӣ);
- гузарондани пурсиши корфармоён оид ба муайян намудани талаботи ҷорӣ ва дурнамои корфармоён ба кадрҳои коргарӣ;
- амалисозии асосҳои қонунгузорию бо шуғл фаро гирифтани шаҳрвандони бекор, ки дар бозори меҳнат имкони рақобати баробарро надоранд ва аз ҷониби давлат ба онҳо кафолатҳои иловагии шуғл дода шудаанд;
- тақмили низоми баҳисобгирии омории қувваи корӣ дар соҳаи кишоварзӣ;
- тақмили асосҳои моддӣ ва методии шабакаи васеи муассисаҳои таълими калонсолон баҳри ба талаботи бозори меҳнати умумичумхуриявӣ ва минтақавӣ мутобиқ гардондани шахсони корчӯ;
- тибқи талаботи бозори меҳнати дохилӣ ба роҳ мондани низоми касбомӯзӣ, бозомӯзии калонсолон ва муҳочирони меҳнатӣ;
- гузарондани омӯзиш ҷиҳати муайян намудани зарурати ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии дигар, ки ба пешгирӣ ва аз байн бурдани шуғли бақайдгирифтанишуда (ғайрирасмӣ), мусоидат ба расмикунонӣ ва тақвияти чораҳо оид ба ҳимояи ҳуқуқҳои меҳнати шаҳрвандон равона карда шудаанд;
- андешидани тадбирҳо ҷиҳати аз байн бурдани иқтисодиёти пинҳонӣ ва кам кардани ҳаҷми шуғли бақайдгирифтанишуда;
- таъмини худмашғул гардонидани аҳоли бо роҳи истифодаи тамоми имкониятҳо дар бобати ба касбу ҳунаромӯзӣ ҷалб кардани шаҳрвандони аз 18-сола боло, ки касбу ҳунар надоранд;
- мусоидат ба таъсиси ҷойҳои кории нави пурмаҳсул ва тавсеаи шуғли пурмаҳсул;

- дастгирии рушди соҳибкории хурд, ташаббуси ҷавонон, занон ва аҳолии дар бозори меҳнат осебпазир барои машғул шудан ба фаъолияти соҳибкорӣ (стартапҳо) тавассути пешниҳод намудани қарзҳои имтиёзнок;
- мусоидат ба шуғли қисми осебпазири аҳоли дар бозори меҳнат, аз ҷумла маъюбон тавассути сафарбар намудани онҳо ба омӯзиши васеи шуғли фосилавӣ;
- таъмини амалисозии афзалиятҳои муайяншуда дар Консепсияи рушди шуғли пурмаҳсул дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040 ва Барномаи миёнамуҳлати шуғли пурмаҳсул дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027;
- мусоидат намудан дар таъмини ҷавонон ва занон бо ҷойи корӣ аз ҳисоби ҷойҳои кории холии мавҷуда, расонидани хизмати роҳнамоии касбӣ ва маслиҳатӣ машваратӣ, сафарбар намудани онҳо ба курсҳои кутоҳмуҳлати тайёрии касбӣ, тақмили ихтисос ва бозомӯзӣ мувофиқи касбу ихтисосҳои ҷавобгӯ ба талаботи бозори меҳнати дохил ва хориҷи кишвар;
- бо ҷойи кор, шуғли муваққатӣ таъмин намудани муҳочирони меҳнати баватанбаргашта тавассути таъсисёбии ҷойҳои корӣ дар соҳаҳои иқтисодӣ кишвар, аз ҷумла тайёрии касбӣ ва ҷудо намудани қарзи имтиёзнок ба онҳо барои машғул шудан ба соҳибкории инфиродӣ.

6. ҲИФЗИ ИҶТИМОӢ, КАФОЛАТҲО ВА СУҒУРТАИ ИҶТИМОӢ

25. Тарафҳо бо мақсади рушди соҳаҳои ҳифзи иҷтимоии аҳоли, таъмини кафолатҳои иҷтимоӣ ва суғуртаи иҷтимоии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намудани тадбирҳои зеринро зарур мешуморанд:

- таҳкимбахшии ҳамкориҳои мақомоти ҳифзи иҷтимоии аҳолии шаҳру ноҳияҳо бо мақомоти меҳнат ва шуғли аҳоли дар самти баҳисобгирии аъзои корношоями оилаҳои камбизоат, ҷалби онҳо ба шуғлмандӣ тавассути барномаи мусоидат ба шуғли аҳоли;
- таъмини дастрасии омӯзгори муассисаҳои таълимӣ, ки бори аввал хонаи истиқоматӣ месозанд, бо қарзҳои бефоиз ё имтиёзнок аз ҳисоби маблағҳои ғайрибучетӣ ё ташкилотҳои қарздиҳанда;
- таҷдиди назар намудани механизмҳои хизматрасонии коммуналии имтиёзнок барои омӯзгорон;
- бозбинӣ намудани меъёрҳои мавҷудаи маблағҳои сафари хизмати кормандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мутобик намудани онҳо ба нархҳои ҷадид;
- омӯзиш ва омода намудани пешниҳод ҷиҳати ҷорӣ намудани имтиёзҳо ва кафолатҳои иҷтимоии давлатӣ ба кормандони тиб, ки бо беморони сироятии хавфнок (бемории короновирус, илтиҳоби шуш ва ғайра) дар тамос буда, сироят ёфтаанд, ғавтиданд ё маъюб шудаанд;
- андешидани чораҳо ҷиҳати дастгирии кўдакони дорои бемории диабет қанд ва кўдакони маъюб, аз ҷумла аз ҳисоби маблағҳои бучети суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа пардохт намудани арзиши роҳхатҳо ба

истироҳатгоҳҳои кӯдакони дар ҳолате, ки онҳо ба суғуртаи иҷтимоӣ фаро гирифта шуда бошанд;

– андешидани чораҳои амалӣ чихати баланд бардоштани самаранокии низоми суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ва таъминоти нафақа дар асоси принципҳои суғуртавӣ.

7. ҲИФЗИ МЕҲНАТ, БЕХАТАРИИ САНОАТ ВА ЭКОЛОГӢ

26. Бо мақсади таъмин намудани ҳифзи меҳнат, бехатарии саноат ва экологӣ Тарафҳо амалӣ кардани чорабиниҳои зеринро зарур мешуморанд:

1) таҳия ва амалигардонии «Барномаи ҳифзи меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»;

2) омӯзиши зарурати ҳамроҳшавӣ ба конвенсияҳои Ташкилоти Байналмилалӣ Меҳнат:

– Конвенсияи №187 «Дар бораи асосҳои, ки ба бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат мусоидат мекунанд»;

– Конвенсияи №189 «Дар бораи кори муносиб барои кормандони хонагӣ»;

– Конвенсияи №183 «Дар бораи ҳифзи модар»;

– Конвенсияи №129 «Дар бораи назорати меҳнат дар соҳаи кишоварзӣ»;

3) таҳия намудани рӯйхати истехсолот, намуди кор ва ҷойҳои кори зарарнок ва вазнин, ки ба таъини нафақаи касбӣ ҳуқуқ медиҳанд.

27. Ҳамзамон Тарафҳо таъмини бехатарии ҳаёт ва саломатии кормандон дар ҷараёни корро яке аз афзалиятҳои миллӣ барои ҳифзи сармояи инсонӣ мешуморанд ва ин вазифаро бо ҳалли вазифаҳои бехтар намудани шароити меҳнат ва ҳифзи меҳнат тавассути таъмини самаранокии механизмҳои пешгирии ҷароҳатҳои ҷисмонӣ ва бемориҳои касбӣ, беҳбуди саломатии кормандон, аз ҷумла дар доираи идоракунии хавфҳои касбӣ, ҳавасмандгардонии корфармо барои иваз намудани ҷойҳои корӣ бо шароити зарарноки меҳнат тавассути такмили танзими ҳуқуқӣ, мутобиксозӣ ба стандартҳои байналмилалӣ дар ин соҳа, ухдадорихои зеринро иҷро менамоянд:

– дида баромадани меъёру қоидаҳои мавҷуда дар соҳаи муҳофизати меҳнат бо дар назар доштани дараҷаи ҳозираи тараққиёти технологӣ;

– такмили қонунгузорӣ бо мақсади ба низом даровардан, кам кардани талаботҳои ҳатмӣ ва навсозӣ, бекор кардани меъёру қоидаҳои кӯҳна дар соҳаи ҳифзи меҳнат;

– бо мақсади иҷрои талаботи моддаи 348 Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тибқи шартномаҳои коллективӣ аз ҳисоби корхона дар ҳаҷми муайянгардида ҷудо намудани маблағҳои зарурӣ барои ҳифзи меҳнат;

– мусоидат намудан ба инкишоф ва такмили самаранокии механизмҳои қонунгузорӣ ва иқтисодии ҳавасмандгардонии корфармо ба бехтар намудани шароити меҳнат, пешгирии ҷароҳати ҷисмонӣ ва бемориҳои касбӣ;

– такмили низом ва усулҳои гузаронидани муоинаи пешакӣ ва даврии тиббӣ (муоинаи тиббӣ), муоинаи равонии кормандоне, ки дар корҳои дорои шароити меҳнати зарарнок ва (ё) хатарнок кор мекунанд;

– такмил додани низоми таъмини бехатарии саноатӣ ва экологӣ, муҳайё намудани муҳити беҳавф, аз ҷиҳати экологӣ тоза, истифодаи мутаносиби захираҳои табиӣ ва таъмини шароити мусоиди ҳаёт.

28. Гузарондани машваратҳо:

– дар робита ба зарурати ташкили маркази ягонаи ҷумҳуриявӣ, ки баҳисобгирии ҳодисаҳои нохуши истеҳсолӣ ва муносибати ягоноро ба таҳлили ҷароҳатҳои истеҳсолӣ ташкил медиҳад, баррасӣ менамоянд;

– масъалаи такмил додани системаи таъмини бехатарии саноатӣ ва экологӣ, муҳити беҳавф, аз ҷиҳати экологӣ тоза, истифодаи мутаносиби захираҳои табиӣ ро дида мебароянд;

– ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4-уми апрели соли 2017, №179 «Дар бораи рӯйхати корҳое, ки дар онҳо истифодаи меҳнати занон манъ карда мешавад ва ҳадди ниҳони меъёри борҳое, ки барои занон дасти бардоштан ва кашонидани онҳо иҷозат дода мешавад» тағйиру иловаҳо ворид карда мешаванд;

– риояи сиёсати миллиро, ки ба самаранок барҳам додани шаклҳои бадтарини меҳнати кӯдакон нигаронида шудаанд, таъмин ва мусоидат мекунанд.

8. РУШДИ САЙЁҲӢ ВА ҲУНАРМАНДӢ

29. Тарафҳо бо мақсади рушди соҳаи сайёҳӣ ва ҳунармандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намудани тадбирҳои зеринро зарур мешуморанд:

– мукамал намудани заминаҳои меъёрии ҳуқуқӣ барои омори соҳаи сайёҳӣ;

– таъсис ва рушди кластерҳои сайёҳӣ (мачмуи минтақаҳои алоҳидаи сайёҳию рекреатсионии иқтисодӣ), таъмини инноватсионӣ сармоягузорию рушди соҳаи сайёҳӣ;

– ҷалби сармояи хориҷиву дохилӣ ҷиҳати рушди соҳаи сайёҳӣ, самаранок ва бо сифати баланд амали намудани лоиҳаҳои сармоягузорию соҳа;

– андешидани чораҳо барои ҳавасмандгардонии рушди соҳаи сайёҳӣ, истироҳатгоҳҳо ва санаторияҳои ҷумҳурӣ;

– зиёд кардани номгӯи хизматрасониҳои сайёҳӣ, баланд бардоштани сатҳу сифати хизматрасониҳо дар соҳа, роҳандозии васеи сайёҳии табобатӣ, экологӣ ва кӯҳнавардӣ;

– идома додани бунёди инфрасохтори сайёҳии ба стандартҳои ҷаҳонӣ ҷавобгӯӣ;

– баланд бардоштани мавқеи байналмилалӣ кишвар, ташаккули бренди миллии фарогири имкониятҳои сайёҳӣ ва муаррифии он дар арсаи ҷаҳонӣ;

– муаррифии мавзеъҳои нодири сайёҳӣ, ҳифз, инкишоф ва истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ, ҳайвоноту наботот ва мероси таърихиву фарҳангӣ;

– такмил ва тақвияти заминаи ҳуқуқии соҳаи ҳунармандӣ ва таҳияи механизми амалисозии он, рушди инфрасохтори соҳа аз сатҳи ҷумҳуриявӣ то сатҳи маҳаллӣ;

– омода ва пешниҳод намудани лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъсис додани гранти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дастгирии ҳунармандон ва рушди ҳунармандӣ барои солҳои 2024-2026;

– ба роҳ мондани омили бақайдгирии ҳунармандон ва истеҳсоли маҳсулоти ҳунармандӣ;

– амалисозии пурраи имтиёзҳои андозӣ ва гумрукии соҳаи ҳунармандӣ ва васеъ намудани дастрасӣ ба маблағҳои молиявии камарзиш (қарзҳои имтиёзнок) барои ҳунармандон;

– гузарондани тадқиқот ҷиҳати муайянсозии тамоюли рушди ҳунармандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, арзёбии раванди ташаккули бозори фурӯши маҳсулоти аз ҷониби ҳунармандон истеҳсолшуда ва эҳёи ҳунарҳо.

9. МУҲОҶИРАТИ МЕҲНАТӢ

30. Бо мақсади таъмини ҳифзи ҳуқуқҳои муҳочирони меҳнатӣ Тарафҳо амалӣ намудани чорабиниҳои зеринро зарур мешуморанд:

– амали намудани Стратегияи танзими равандҳои муҳочират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040 ва нақшаи амали он барои солҳои 2023-2025;

– гузарондани тадқиқот оид ба қонунигардонии намудҳои дигари муҳочират, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди амал қарор доранд;

– гузарондани тадқиқот доир ба муайян намудани мавзеъҳои, ки муҳочирони дохилӣ ва экологӣ ба он ҷойҳо кучонида мешаванд ва пешниҳоди таклиф ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– таъсиси низоми худкорӣ баҳисобгирии муҳочирати аҳоли;

– рушди ҳамкорӣ бо дигар давлатҳо ва дар навбати аввал бо давлатҳои қабулқунандаи муҳочирон аз Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– таъмини қафолатҳои давлатӣ оид ба амалисозии лоиҳаҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иштироки муҳочирон дар рушди соҳибкорӣ хурду миёна;

– муоинаи ҳатмии тиббии муҳочирон пеш аз сафар ба хориҷа ва баъди бозгашт ба ватан;

– амалисозии чорабиниҳо оид ба ошкор намудани роҳҳои муҳочирати ғайриқонунӣ ва савдои одамон;

– такмили низоми муташаккилона ва танзимшавандаи муҳочирати меҳнатӣ, таъмини фарогирии равандҳои он ба сохтори расмӣ ва идорашаванда;

– тақвияти ҳамкориҳои самараноки байниидоравӣ ва ба роҳ мондани диверсификатсияи муҳочирати меҳнатӣ;

- таъмини риоя ва ҳифзи манфиатҳои миллӣ ҳангоми таҳия ва амалисозии тадбирҳои муҳочират;
- таъминоти иҷтимоӣ ва ҳифзи ҳуқуқи муҳочирони меҳнатӣ, баҳусус, ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи муҳочирати меҳнатӣ;
- танзим ва ҳифзи бозори меҳнати кишвар, андешидани чораҳо оид ба таъсиси ҷойҳои кории нав бо мақсади паст намудани шиддати муҳочирати меҳнати шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷа;
- таъмини имкониятҳои баробар ба муҳочирони меҳнатӣ барои касбомӯзӣ ва омодагии пеш аз сафар, инчунин мусоидат барои бо кор таъминшавии онҳо дар кишвар ва хориҷи он;
- тақвияти ҳамоҳангсозии фаъолияти вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба кӯчонидани муҳочирони дохилӣ ва экологӣ аз минтақаҳои камзамин, сераҳоли ва хавфноки ҷумҳурӣ ба мавзӯҳои дорои заминҳои бекорхобида ва мавзӯҳои беҳавфи ҷумҳурӣ бо мақсади тақсими самараноки қувваҳои корӣ дар ҳудуди ҷумҳурӣ, истифодаи бештари захираҳои табиӣ, таъмини аҳоли бо манзил ва шуғл;
- назорати ҷамъиятии риояи талаботи Созишномаҳои байниҳукумати бо кишварҳои қабулқунандаи муҳочирони меҳнатӣ дар самти ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои муҳочирони меҳнатӣ.

10. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

31. Созишномаи генералӣ аз лаҳзаи ба имзо расидан аз ҷониби Тарафҳо эътибор пайдо намуда, то имзои Созишномаи генералии нав амал мекунад. Дар давраи амали Созишномаи генералӣ бо розигии мутақобилаи Тарафҳо ба он метавонанд тағйиру иловаҳо дохил намоянд. Тағйиру иловаҳои воридгардида қисми ҷудонашавандаи Созишномаи генералӣ ба шумор мераванд.

32. Ҳар яке аз Тарафҳо барои амалигардонии Созишномаи генералӣ дар доираи ваколатҳои худ масъулият дорад.

33. Баъд аз ба имзорасонии Созишномаи генералӣ дар давоми як моҳ Тарафҳо нақшаи чорабиниҳоро оид ба амалисозии Созишномаи генералӣ тибқи тартиби муқарраргардида таҳия ва мувофиқа намуда, барои тасдиқ ба раиси Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ муҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамоянд.

34. Тарафҳо ба Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ муҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи чараҳои иҷроӣ чорабиниҳо оид ба амалисозии Созишномаи генералӣ маълумот медиҳанд. Комиссияи сетарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣ муҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон чараҳои иҷроӣ Созишномаи генералиро назорат карда, дар ҳалли ихтилофот, ки дар раванди иҷроӣ Созишномаи генералӣ ба амал меояд, ширкат меварзанд.

35. Созишномаи генералӣ нисбати ҳамаи корфармоён (иттиҳодияҳои онҳо), иттифокҳои касаба (иттиҳодияҳои онҳо), кормандон, донишҷӯён ва

хонандагони муассисаҳои маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки гирифтани таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбиро таъмин меkunанд, амал мекунад.

36. Созишномаи генералӣ, ҳамчун қисми таркибии раванди шартномавӣю коллективӣ дар низоми шарикӣю иҷтимоӣ, барои таҳия ва бастанӣю созишномаҳои соҳавӣю ва минтақавӣю асос мебошад.

37. Ҷаласаҳои Комиссияи сетаарафаи танзими муносибатҳои иҷтимоӣю меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд тариқи воситаҳои ахборӣю омма ва телевизион инъикос карда шаванд.

38. Бо супориши Тарафҳо Созишномаи генералӣю мазкурро имзо намуданд аз ҷониби:

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:
Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон

Федератсияи иттифоқҳои касабави
мустақили Тоҷикистон:
Раиси Федератсияи иттифоқҳои
касабави мустақили Тоҷикистон

Иттиҳодияи корфармоӣю
Ҷумҳурии Тоҷикистон:
Раиси Иттиҳодияи корфармоӣю
Ҷумҳурии Тоҷикистон